

Helse- og omsorgsdepartementet
Pb 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref: 13/4084-
Vår ref: 13/1818-2/RELE/ASCH
Dato: 14.01.2014

Høringssvar fra Folkehelseinstituttet vedrørende forslag til endringer i alkoholregelverket – herunder normerte regler for inndragning av bevilling og økte krav til kontroll med bevilling

Folkehelseinstituttet takker for tilsendt Høringsnotat om forslag til nasjonale krav til kommunenes reaksjon ved brudd på alkoholloven, økte krav til kommunenes kontroll med salgs- og skjenkebevillinger, samt endringer knyttet til bevillingsgebyr og kunnskapsprøver.

Bakgrunn for forslag til endringen av alkoholregelverket er at det er dokumentert store utfordringer knyttet til salg og skjenking av mindreårige og overskjenking, samt at bruken av etablerte reaksjoner ovenfor skjenkestedet ligger for lavt. Det er samtidig rapportert at reaksjoner med inndragning av skjenkebevilling etter brudd på alkoholloven, praktiseres forskjellig i kommunene. På denne bakgrunn foreslås nasjonale krav med normerte regler med bruk av et prikktildelingssystem for inndragning av skjenkebevilling. I tillegg foreslås krav om økt kontroll med bevillingene. Flere kommuner har allerede prøvd ut et prikktildelingssystem, noe som synes å fungere hensiktsmessig.

Det blir samtidig foreslått at det alltid skal være minst to personer som gjennomfører kontroll av skjenkestedene, at alle kontrollører skal få tilstrekkelig opplæring samt avlegge en kunnskapsprøve i alkoholloven.

Generelt vil Folkehelseinstituttet støtte alle forslag som har til hensikt å bedre kontroll og overholdelse av alkoholloven, som kan bidra til redusere problemer knyttet til alkoholbruk.

Med bakgrunn i varierende praksis for kontroll og reaksjoner ved overtredelse av alkoholregelverket, vil etablering av nasjonale krav kunne bidra til et mer enhetlig system og forutsigbarhet for oppfølging i kommunene. Innføring av et prikktildelingssystem med konkret antall prikker for hver type overtredelse, med f.eks. maksimalt antall prikker for skjenking av mindreårige og total antall prikker som gir inndragning av skjenkebevilling, vil forhåpentligvis føre til et mer enhetlig system som blir enklere å administrere. Bedre opplæring av kontrollører, økt kontroll som utføres av minst to personer, bør øke kvalitet på kontrollene og bidra til færre avgjørelser basert på skjønn.

I den følgende del av vårt høringssvar vil vi kun kommentere de spørsmål hvor Departementet spesielt ber om en vurdering.

1. Antall prikker for enkeltovertrædelser: Vi støtter forslag om at skjenking til mindreårige skal gi høyest antall prikker (total åtte). Denne hendelse rapporteres også som den hyppigste årsak til inndragning av bevilling. Vi har ingen kommentarer til de andre prikktildelingene for ulike overtredelser. Derimot virker det lite med en bevillingsinndragningsperiode på en uke etter totalt åtte prikker i løpet av en treårsperiode. Vi anbefaler derfor at minstetiden økes til flere

uker. Flere av de byer som har testet prikkbelastningssystem, er strengere mht. til inndragningstid.

Generelt er det viktig at reaksjonsnivå er høyt nok til å stadfeste alvorlighetsgraden ved overtredelse av regelverket.

2. Når utføre kontroll og på hvilke typer institusjoner: Det reises spørsmål om når kontroll skal foregå, f.eks. fortrinnsvis på slutten av skjenketiden, og om reglene skal gjelde alle typer skjenkesteder. Fortrinnsvis bør tidspunkt for kontroll variere, men oftest løpet av den siste perioden før stengning. Vi vil anbefale at det etableres mest mulig enhetlige rutiner for alle typer skjenkesteder, for å unngå vurdering om noen steder kan følge mer liberale rutiner i forhold til overskjenking, servering av mindreårige eller overholdelse av skjenketiden.
3. Lengde på opptjeningsperiode: Vi støtter foreslått opptjeningsperiode på tre år for å sikre mulighet for flere kontroller før tidligere prikkbelastninger bortfaller. Hvis det oppdages overtredelse av reglene som gir maksimal antall prikker for reaksjon før det har gått tre år, anbefales inndragning av bevilling så snart som mulig. Vi har ellers ingen kommentarer til antall prikker som gis ved de ulike overtredelsene i regelverket.
4. Omsetning av narkotika eller diskriminering på stedet. Det stilles spørsmål om slike overtredelser bør tas inn prikktildelingssystemet og eventuelt hvor mange prikker som bør tildeles. Disse forhold kommer inn under andre lover eller regelverk og bør derfor behandles etter de reaksjoner som gjelder for slike lovovertridelser. De bør derfor ikke blandes inn i regelverk og reaksjoner for brudd på alkoholloven.

Vi har ellers ingen kommentarer til de foreslåtte reaksjoner på overtredelse av alkoholloven.

Med vennlig hilsen

Bjørn Magne Eggen (c. f.)
divisjonsdirektør

Asbjørg S. Christophersen
seniorforsker